

El text predictiu

Concepte	Exposa fets que poden donar-se en el futur.
Característiques	Exposem fets que no tenim la seguretat que succeiran. Els textos de predicció meteorològica, d'explicació dels avanços de la ciència en el futur serien, d'explicació de les característiques d'un viatge o una excursió que hem de fer, són textos predictius. No ho són els de l'horòscop o els profètics.
Elements lingüístics	El temps més usual és el futur . També es poden fer servir el condicional o perífrasis semblants: <i>és possible, podria ser que...</i>

El text instructiu

Concepte

Serveix per ensenyar-nos a fer una cosa, ens diu com hem de fer un determinat procés per arribar a un objectiu.

Les instruccions d'un electrodomèstic, una recepta de cuina, els prospectes farmacèutics, l'explicació de tècniques de treball i d'estudi són textos instructius.

Estructura

Hi ha diversos tipus de textos instructius i per tant és difícil donar esquema fix. És molt important que la informació sigui clara i ben ordenada.

- **Presentació** on es mostren els elements bàsics del procés i s'explica l'objectiu.
- **Procediment** s'enumeren les accions que s'han de seguir i s'explica com fer-ho.

Recursos lingüístics

La sintaxi és simple amb oracions coordinades i subordinades.

- El temps **verbal més utilitzat és l'imperatiu**.
- També es fa servir el present, el futur, la forma impersonal "es", les perífrasis d'obligació (haver de, caldre...).
- Ús d'**ordinals**.
- Abundants paràgrafs.

Altres recursos

Els gràfics, les il·lustracions i els esquemes ajuden a fer més comprensible el text.

El text argumentatiu

Concepte

Consisteix a exposar de manera raonada i lògica unes opinions per intentar de convèncer algú d'una idea o opinió.

Els assaigs, els editorials, les cartes al director, els parlaments polítics, els sermons, les queixes i reclamacions, les crítiques artístiques o literàries són textos argumentatius.

Característiques

- S'hi donen **judicis de fets** (objectius) i **judicis de valor** (subjectius)
- El text pot ser **inductiu** o **deductiu**.
- L'argumentació pot ser **simple** o **múltiple** segon s'hi exposi un argument o més d'un.
- Pot ser també **coordinada** o **subordinada** segons si els arguments són independents o estan relacionats entre sí.
- També pot presentar arguments a favor i en contra de la tesi defensada per acabar sintetitzant l'opinió de l'autor en la conclusió.

Estructura

- **Exposició** on es presenta la idea que es vol demostrar.
- **Demostració** on s'expliquen els diferents **arguments** que serveixen per demostrar la tesi.
- **Conclusió** que recull de manera sintètica i clara la tesi de l'autor.

Recursos lingüístics

- Preguntes retòriques, cites cèlebres.
- Ús de l'oració **negativa** per contestar afirmacions de l'interlocutor o d'**interrogatives retòriques** per cridar l'atenció del lector.
- Verbs i oracions que expressen **causa i conseqüència**.
- **Nexes conjuntius** ordinals, distributius i classificatius, adversatius, causals, finals...

El text explicatiu

Concepte	Informa o aporta coneixements sobre un tema
Tipus	<ul style="list-style-type: none">• científic o divulgatiu• periodístic: cròniques o reportatges• escrit o oral• inductiu (particular a general) o deductiu (general a particular)
Estructura	<ul style="list-style-type: none">• Introducció (presenta el tema)• Desenvolupament (desplega les idees)• Resum o conclusió
Recursos lingüístics	<ul style="list-style-type: none">• Els paràgrafs han de tenir unitat temàtica.• Escrit preferentment en present.• Precisió lèxica (lèxic més general en un text divulgatiu i més especialitzat en un text científic)• Connectors que estableixen ordre i progrés i cohesió del discurs• Conjuncions causals (<i>ja que, perquè, com que..</i>), finals (<i>perquè, a fi que...</i>), condicionals (<i>si, sempre que...</i>) concessives (<i>malgrat que, tot i que...</i>) consecutives (<i>doncs, per tant...</i>), adversatives (<i>però, no obstant això..</i>).• Ús de la repetició, dels sinònims.

Text descriptiu

- Concepte** Ens explica com són i quines qualitats tenen les coses, les situacions, els llocs, les persones...
- Estructura**
- Comença per un **tema**
 - i a continuació l' **expansió que** és l'explicació i així successivament.
 - L'ordenació pot ser ascendent o descendent, del particular al general, dels conceptes concrets als abstractes o viceversa.
- Tipus**
- Objectiva o subjectiva (científica o literària). Hi domina el valor referencial o el poètic.
 - Tipus específics són el retrat i la caricatura.
- Recursos lingüístics**
- Predominen els substantius i adjectius (i relatius)
 - Les oracions atributives.
 - Adverbis i locucions adverbials per situar-os en l'espai
 - Camps lèxics
 - Recursos estilístics: comparació, metonímia i metàfora.

Text narratiu

Concepte	Relata esdeveniments reals o imaginaris amb l'objecte d'entretenir o informar
Tipus	<ul style="list-style-type: none">• literari: narració, conte o novel·la• periodístic: notícia, crònica i reportatge
Estructura	<ul style="list-style-type: none">• literari: plantejament, nus i desenllaç• notícia: piràmide invertida.• també s'ha de tenir en compte el punt de vista narratiu (primera i tercera persona, narrador omniscient, extern, protagonista principal o secundari
Recursos lingüístics	<ul style="list-style-type: none">• oracions predicatives: verbs d'acció• ús predominant del passat (imperfet, passat perifràstic –o simple- i també plusquamperfet, subjuntiu.• Importància dels elements adverbials per situar-nos en l'espai i el temps• Connectors causals, temporals...

El text teatral

Concepte

És una forma d'expressió literària basada en el diàleg, en prosa o en vers, i que incorpora al text escrit un element nou que és la **representació**.

Components

- **Diàleg**: part que es representa i que ocasionalment pot ser un **monòleg**. De vegades pot aparèixer un *veu en off* que fa de narrador/a
- **Acotacions** o didascàlies que són el comentari que escriu l'autor adreçades a actors i directors per orientar-nos de com vol que es representi l'obra.
- Els decorats, les llums són elements junt amb el paper de l'actor i el text que componen l'obra teatral.

Estructura

El text es divideix en actes que a la seva vegada poden tenir diferents escenes.

Tradicionalment les obres dramàtiques solen tenir tres actes que es corresponen al *plantejament, nus i desenllaç*.

També hi ha obres de 5 actes (les tragèdies neoclàssiques i les obres de Shakespeare), obres d'un acte (algunes de Molière, les tragèdies clàssiques i *La primera història d'Ester*

Els gèneres dramàtics

- **Tragèdia** representa una acció seriosa amb un llenguatge elevat i estan protagonitzades per personatges excepcionals dominats per un destí fatal del qual no poden escapar
- **Comèdia** representa una acció intranscendent protagonitzada per persones sense cap rellevància especial. Sempre té un desenllaç feliç i una voluntat d'entretenir el públic.
- **Drama** és un gènere intermediari protagonitzat per persones quotidianes que poden acabar dominant el seu destí en un trama presentada de manera greu o seriosa.

Elements lingüístics

El diàleg es marca amb un guionet cada vegada que parla un altre personatge.

L'estil és directe.